

Навчальна дисципліна «**Форми (джерела) права**»
Спеціальність **081 «Право»**

1 семестр 2023/2024 навчального року
Залік для здобувачів наукового ступеня
«доктор філософії» (аспірантів)

ПИТАННЯ

1. Поняття джерел права: багатозначність змісту.
2. Філософія права, загальна теорія права, соціологія права в дослідженні права та його джерел.
3. Вчення про джерела права у правовій доктрині.
4. Право: основні ознаки, форми та функції.
5. Формальна визначеність як ознака права.
6. Правова реальність: поняття та структура.
7. Поняття нормативності: природа, сутність, ознаки. Види нормативності.
8. Нормативність права: поняття, сутність, прояви.
9. Поняття чинності (валідності). Концепції валідності.
10. Валідність і м'яке право (концепція П. Вестерман)
11. Моральна, соціальна і юридична валідність.
12. Умови визнання норми чинною (валідною).
13. Проблема праворозуміння. Основні концепції праворозуміння: критерії розрізнення та головні особливості.
14. Правовий позитивізм: особливості, види, переваги та недоліки.
15. Позитивістська концепція нормативності та джерел права.
16. Теорії природного права: сутність, особливості, переваги та недоліки.
17. Погляд на нормативність і джерела права.
18. Практичне значення теорій природного права. Формула Радбруха.
19. Сучасні концепції природного права: особливості та різновиди.
20. Соціологічні концепції права: сутність та погляди на нормативність джерел права. Інтегральна юриспруденція.
21. Вчення про право та правосвідомість видатного українського філософа права кінця ХІХ — початок ХХ ст. Богдана Кістяківського.
22. Ідеальні джерела права. Юридичний світогляд.
23. Правові цінності як ідеальні джерела права.
24. Справедливість як правова цінність і принцип права.
25. Свобода як правова цінність та принцип права. Свобода v. рівність.
26. Рівність як правова цінність та принцип права. Рівність v. Свобода.
27. Людська гідність як правова цінність. Гуманізм як принцип права.
28. Основи (детермінанти) права як його матеріальні (змістові) джерела: підходи до розуміння та класифікація.
29. Міфологічні та релігійні основи права. Право і релігія.
30. Природні, біологічні та антропологічні основи права.
31. Когнітивні основи права: практичний розум та конструкції суспільного договору і прав людини.

32. Економічні основи права. Право і економіка.
33. Політичні основи права. Право і політика. Право і влада.
34. Моральні основи права. Право і мораль.
35. Внутрішньоправові основи права: концепція Г. Кельзена.
36. Внутрішньоправові основи права: концепція Л. Фулера.
37. Внутрішньоправові основи права: концепція Н. Лумана.
38. Правотворення: поняття та стадії. Співвідношення правотворення та нормотворчості.
39. Поняття нормотворчості. Правова політика і нормотворчість.
40. Види нормотворчої діяльності. Функції нормотворчості.
41. Принципи та стадії нормотворчості.
42. Нормотворча техніка: поняття, засоби, види.
43. Філологічні засоби нормотворчої техніки. Юридична термінологія.
44. Структурні та логічні засоби нормотворчої техніки.
45. Спеціально-юридичні засоби нормотворчої техніки.
46. Способи, методи і типи правового регулювання суспільних відносин. Механізм правового регулювання.
47. Межі та ефективність правового регулювання.
48. Верховенство права у системі правового регулювання суспільних відносин.
49. Співвідношення понять «верховенство права», «правова держава», «правове суспільство».
50. Верховенство права: становлення концепції та сучасний стан.
51. Світоглядні основи та структурні принципи верховенства права.
52. Сучасні концепції верховенства права (Б. Таманага, П. Гаудер, М. Крігер та ін.)
53. Складники верховенства права (за доповіддю Венеційської комісії).
54. Проблемні питання верховенства права. Верховенство права та реформи в Україні.
55. «Форма права» і «джерело права», їх співвідношення.
56. Юридичні джерела права та їх специфіка.
57. Види юридичних джерел права.
58. Системні зв'язки джерел права: генетичні, структурні, функціональні.
59. Чинники формування джерел права.
60. Право і закон: дискусійні питання.

Затверджено на засіданні кафедри теорії права «08» грудня 2023 р., протокол № 6.

Завідувач кафедри теорії права

Ігор ПРОЦЮК